

דבר העורך

בגליון השני של ג'מאעה ארבעה מאמרים, שהמכנה המשותף להם הוא הנסיון לשרטט גבולות של תרבות ולהצביע על נקודות מפגש של חברות היסטוריות. טל שובל מציג את ייחודיותה של אלג'יר במאה ה־18, לעומת חלקים אחרים של האימפריה העוסמאנית, בכל הנוגע לתהליכי ההתבססות במקום של אליטות עוסמאניות "ורות" ולעוסמאניזציה של האליטות המקומיות. דפנה פורמבה מראה כיצד הבדלים בשיח המיני והחברתי משתקפים בחמש גרסאות של סיפור מסיפורי אלף לילה ולילה, ואגב כך היא חושפת את הבעייתיות הכרוכה בחלוקה הדיכוטומית המוכרת בין "מזרח" ל"מערב". גבי קרמר מנתח את נסיונותיהם של יהודים לרכוש נכסים באזור הכותל המערבי בירושלים בשנים 1887–1916 ועומד על חשיבותו של החוק העוסמאני כמסגרת למגעים בין יהודים למוסלמים באשר לרכישת נכסי וקף.

מאמרו של פרד האלידיי (Halliday), "האוריינטליזם ומבקריו" (Orientalism and its Critics) מובא כאן לראשונה בגרסה עברית, במסגרת נסיון חדש להציע לקוראים תרגומים של מאמרים חשובים שראו אור בשפות אחרות. השיקולים המנחים את ג'מאעה בבחירת המאמרים המתורגמים קשורים למרכזיותם של המאמרים בתחום, ליכולתם להציג בבהירות גישות ופולמוסים חשובים בימינו, ולתרומתם לסטודנטים ולקוראים המבקשים להעמיק את היכרותם עם סוגיות חשובות בתחומי המזרח התיכון. אנו מזמינים את הקוראים להציע מאמרים המתאימים לדעתם לתרגום ולפרסום בגליונות הבאים של כתב העת.

בעולם רעיוני והיסטוריוגרפי משתנה, שכבר ברור בו כי ההיררכיה של המקורות ההיסטוריים איננה מובנת מאליה וכי התעודה הארכיונית איננה מייצגת בהכרח את המציאות באופן אמין יותר משעושה זאת הספרות, למשל, מתברר תפקידם החשוב של תחומי יצירה בהכרה של תרבויות שונות. מגמה זו מוצאת כאן ביטוי ברשימות ביקורת הדנות ביצירות קולנוע וספרות, כמו גם במחקרים אקדמיים. מטרתנו לשוות לג'מאעה אופי רב־תחומי שישקף את נקודות ההשקפה ההולכות ומתרבות בין תחומי הידע השונים במדעי החברה והאדם – ובתוך כך גם בלימודי המזרח התיכון, כמובן.

אבי רובין